

Reserapport ICOMs Generalkonferens i Shanghai 7-12 november 2010

Samuel Thelin

Museums for social harmony

Det är en stor upplevelse att resa genom en gigantisk megastad som Shanghai. 18 miljoner invånare plus 2 miljoner turister och andra tillresta i samma stad. Skyskrapor växer upp som svampar i en aldrig sinande ström. I takt med att vanliga kineser får det allt bättre ökar naturligtvis också efterfrågan på det materiella. Kommersen går på högvarv. Biltrafiken har exploderat. Jag fick höra att myndigheterna har infört väldigt höga priser på bilarnas registreringsskyltar för att på så vis kontrollera trycket på trafiken. Trots allt flyter trafiken relativt bra. Tunnelbanesystemet är utmärkt, inget skräp och fullständigt klotterfritt.

Temat för generalkonferensen var "Museums for social Harmony" Ett inte helt okontroversiellt tema i ett land som Kina, Vad menas egentligen med begreppet social harmoni? Detta diskuterades vad jag vet inte alls officiellt .

Konferenscentrat var förlagd på Expoområdet, platsen för de nyss avslutade världsutställningarna. För ett par veckor sedan strömmade besökare in i området för att ta del av hela världens paviljonger. Nu låg platsen relativt öde förutom ett antal militärövningar och rivningsarbetare. I stort sätt ska hela området rivas förutom vissa fasta anläggningar som konferenscentrat och Kinas egen paviljong.

Söndagen den 8 november hölls den officiella öppningsceremonin. 3600 delegater från över 100 länder var samlade. Vi fick uppleva ett sprakande musik- och akrobatnummer av högsta världsklass som gestaltade kinas rika kulturhistoria. Tal hölls bland annat av ICOMs president Alissandra Cummins, Kinas Kulturminister Cai Wu. Budskapet som lyftes fram var konferensens tema *Museums for social harmony*. Samtliga talare poängterade museernas betydelse i samhället och deras roll för dialog och utbyte mellan människor.

En talare som jag tyckte utmärkte sig var Gabriella Battaini-Dragoni som företräder Council of Europe och är koordinator för Interkulturell dialog i Europa. Hon lyfte fram nya trender i museivärlden med fokus på Europa. Trenderna bottnar i migration, postkolonialism och globalisering. Museer är en plats där vi samlas och lär – en plats för kulturell ekologi. Hon anser att museer har blivit mycket viktiga för dialog mellan människor. Interkulturella projekt prioriteras i förmån för etnocentriska arbetsmetoder.

Som museipedagog är jag också medlem i CECA (*Committee for Education and Cultural Action*). CECA är en av ICOMs största kommittéer med ca 1000 medlemmar. Invigningstalare var Guo Junying, ordförande för Museum

Education i Kina. Junying gjorde en exposé över Kinas museihistoria där museipedagogiken är en relativt ny företeelse. Det finns en nationell kommitté som arbetar för att utbilda museipedagoger och sätta upp riktlinjer för verksamheten. Budskapet var tydligt, att museer ska ha en fostrande roll för sina medborgare och att Kina genom museerna utvecklar ett samhälle i harmoni. Mitt anförande under CECA-konferensen handlade om Malmö stads arbete för vidgat deltagande i kulturlivet. Jag ville visa på museernas möjligheter att involvera och engagera människor. Ökad tillgänglighet innebär inte nödvändigtvis fler besökare. Vårt museipedagogiska uppdrag innebär att utveckla nya aktiviteter för nya målgrupper med speciella behov. I min presentation förde jag också fram några konkreta pedagogiska exempel som genomförs på Malmö museer.

Att museer är viktiga samhällsinstitutioner för vidgat deltagande och alla människors delaktighet var jag knappast ensam att föra fram. Vi var flera deltagare som föreläste just om detta tema. Vi fick höra många goda exempel från flera länder som Brasilien, Colombia, Japan och England.

Caroline Lang från Victoria and Albert Museum talade om museet som mötesplats, om olika hinder för tillgänglighet, om riktade program för olika specifika målgrupper. Ett festligt arrangemang är "Friday late" där de håller öppet hus med olika workshops, bland annat stickning för män.

Randi Ertesvåg från ABM-utveckling i Norge presenterade projektet "Brudd". Om hur museer kan angripa svåra, obehagliga ämnen. Jag tycker det är intressant att se hur Norge har vidareutvecklat arbetet med provocerade samhällsaktuella utställningar. För knappt tio år sedan var vi på Malmö museer föregångare att arbeta med svåra frågor, Hot spots, att göra museet till en arena för samhällsdebatt. Metoden har sedan utvecklats inom norska museer med ABM-utveckling som drivande part.

Randi Ertesvåg fick flera spännande reaktioner från mötesdeltagarna.

Under konferensen valdes ny styrelse för CECA. Ny ordförande blev Emma Nardi, professor i museologi, från Italien.

Nästa CECA-konferens kommer att hållas i Zagreb, Kroatien 16-21 september 2011.

Andra aktiviteter

Shanghai Museum – Ett mycket stort men väldigt traditionellt museum. Museet uppvisar en omfattande samling av kinesiska kulturskatter. Mängder med imponerande uppställda föremål av brons, keramik, konst och kalligrafi. Det är det konstnärliga som visas. Den mänskliga historien i förhållande till föremålen saknas helt.

Kinesiska paviljongen – Den enda paviljong som fortfarande hölls öppen efter de avslutade Världsutställningarna. I allra högsta grad en imponerande anläggning. Vi fick följa med på en exposé över Kinas makalösa utveckling. Paviljongen är ett helt ogenerad propagandamonument över det kinesiska ekonomiska undret.

Tongli - Ett vackert kulturarvsskyddad samhälle några mil utanför Shanghai. Idyllisk plats med kanaler och gondollikande båtar. Tongli förstördes kraftigt under Kulturrevolutionen men har idag förvandlats till en kommersiell turistmagnet.

T'ou-sé-wé Museum- Ett litet museum som överraskade mig mycket positivt. Här öppnade Jesuitorden ett barnhem 1864 för föräldralösa pojkar. Barnhemmet levde kvar i nära 100 år och utbildade generationer av skickliga hantverkare. Med mycket värme och engagemang har man byggt upp ett spännande museum över barnens och brödernas liv och verksamhet.

Avslutningsdagen ägnades åt General Assembly, ICOMs riksdag där röstberättigade medlemmar röstade om ny styrelse samt centrala resolutioner. Det är en spännande om än något kaosartad upplevelse att vara med i ett sammanhang där representanter från hela världen ska komma fram till gemensamma beslut i demokratisk anda. Här möts representanter från de nationella styrelserna och de olika internationella kommittéerna.

Här följer några viktiga resultat från General Assembly (hela listan på antagna resolutioner finns på ICOMs hemsida <http://icom.museum/>)

- Den interna demokratin och transparensen ska ökas inom ICOM
- Museer ska bli mer publikt attraktiva för att gynna kulturell turism.
- En att samarbete ska ske mellan museer i utvecklade och mindre utvecklade länder för utbyte av expertis och erfarenheter.
- De nya medlemsavgifterna för både individuella samt institutionella medlemmar bekräftades.
- Till ny ordförande i ICOM valdes tysken Hans Martin Hintz. Han efterträder Alissandra Cummins som varit ICOMs president under två

mandatperioder. Till ny styrelseledamot kan nämnas att danskan Marete Ipsen blev vald. Till ordförande för Advisory Committee återvaldes normannen Knut Wiik.

Nästa världskongress kommer att hållas i RIO, Brasilien 2013

Samuel Thelin